Mieszkaniec – czyli kto? Zmierzyć niemierzalne.

Romuald Jończy,

Warszawa 24.3.2025

Gdzie jesteśmy ? Co to znaczy?

Gdzie ?	Lokalizacja 1	Lokalizacja 2	Lokalizacja 3	Lokalizacja 4	Lokalizacja 5	Lokalizacja 6	Lokalizacja 7	Lokalizacja n-ta
Mieszkamy/ Nocujemy	x	x						
Pracujemy								
Spędzamy weekendy, urlopy		x		x				
Uczymy się			x					
Robimy zakupy	x		x					
Korzystamy z usług								x
Uprawiamy sport, hobby					x	x		
Leczymy się, rehabilitujemy							x	

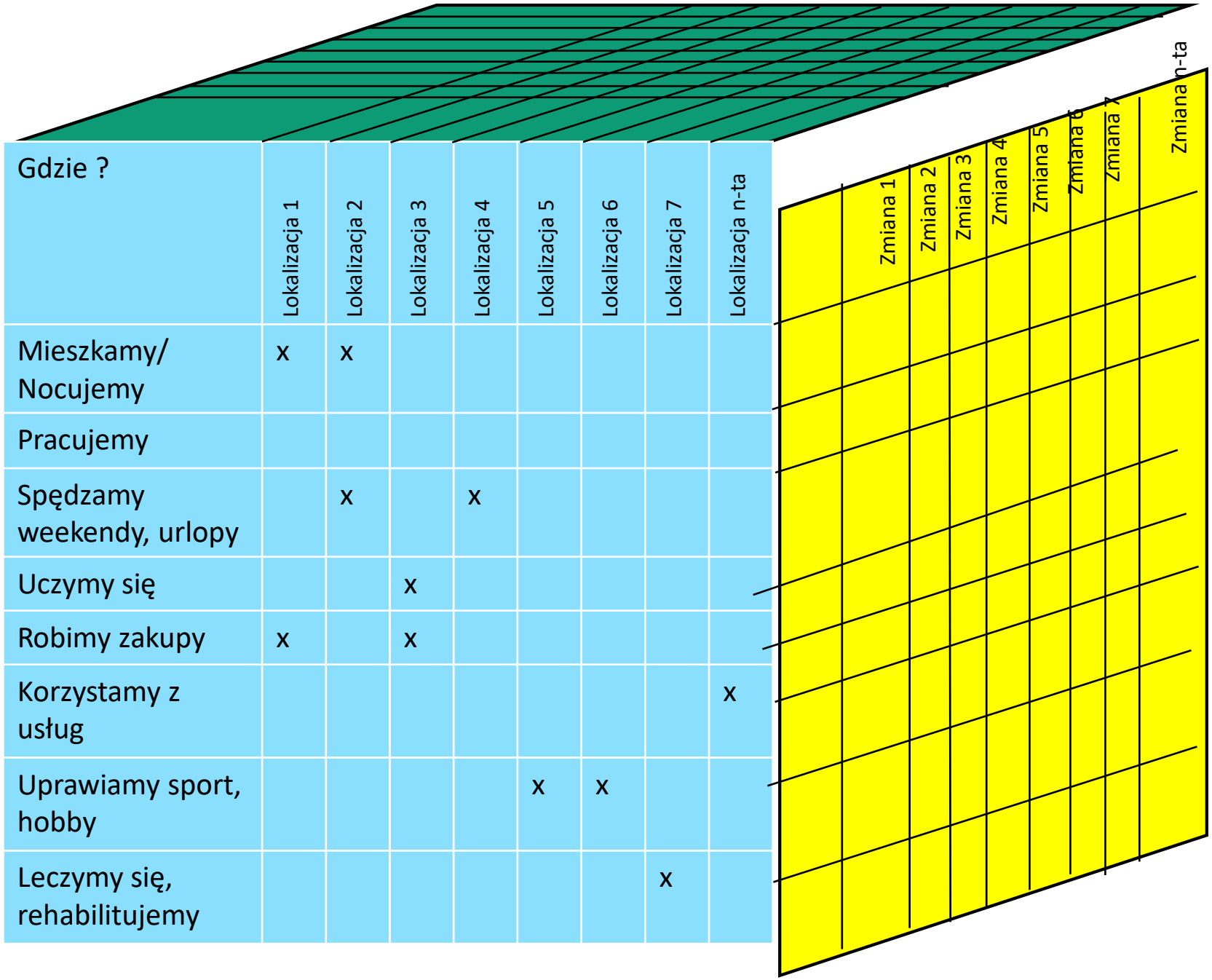

Co się zmieniło? Jak jest obecnie?

Miejsce zameldowania jest wątpliwym i niejedynym miejscem aktywności i pobytu.

Podobna rozbieżność dotyczy formalnej i faktycznej lokalizacji przedsiębiorstw i instytucji.

Nasila się (i transformuje rodzajowo) mobilność różnego rodzaju:

- migracje zagraniczne (trwałe, zarobkowe, wahadłowe, przygraniczne)
- edukacyjno-stałe (do kilku większych miast z reszty obszaru kraju),
- miasto – wieś/suburbia.
- wieś mała – wieś duża , wieś podmiejska

Niestabilność miejsc pobytu i aktywności jest coraz częściej elementem stylu życia. Mobilność, zdalność, rozwój, zmiana i indywidualizm stanowią podstawowe wyznaczniki stylu życia pokolenia 30- w porównaniu do poszukiwania stabilności pokolenia X i starszych.

Ograniczona rola potomstwa i rodziny – jako elementów stabilizujących pobyt i aktywność. Dzieci mamy coraz rzadziej, a nawet wtedy nadal jesteśmy mobilni i skłonni do zmian.

1.Badania obszarów wiejskich prowadzone w formie mikrospisów (ok 250 zbadanych miejscowości w latach 2006-2025 wskazują na nierejestrowane „braki” (przeszacowania)) od kilku do ponad 40% procent zameldowanych we wszystkich wsiach niepodmiejskich. Wśród brakujących dominują osoby 25-45 letnie oraz kobiety.

2. Badania prowadzone na różnych innych obszarach kraju pozwalają przypuszczać, że ok 15-20 procentowe niedobory cechują peryferyjne wsie Polski wschodniej oraz obszarów przyłączonych do Polski w 1945 roku, a nieco mniejsze cechują Polskę centralną.

5 W ostatnich latach symptomy demograficznego samopodtrzymywania się peryferii są najbardziej widoczne dla ziem, które były w przeszłości w Niemczech lub zaborze pruskim z których ludność nie została przesiedlona (Kaszuby, Wielkopolska, nieprzesiedlany Górny Śląsk). Decydują o tym prawdopodobnie sposób zabudowy, więzi lokalne, tradycja działań oddolnych, wyposażenie w infrastrukturę.

3. Badania dotyczące migracji i absolwentów wskazują, że wyludnienie małych i średnich miast peryferyjnych z młodzieży postępuje w ostatnich latach silniej niż w przypadku wsi, przy czym feminizacja odpływu jest największa na wsi i maleje wraz z wielkością miast

4. Znaczna część wyjeżdżających z peryferii do dużych miast lokuje się docelowo w suburbiach.